
	СИЛАБУС навчальної дисципліни «Крос-культурні комунікації»
ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ	
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень, другий (магістерський) рівень спеціальність 211 Ветеринарна медицина
Код і найменування спеціальності	Всі спеціальності
Тип і назва освітньої програми	Всі ОПП
Курс, семестр	Денна форма здобуття освіти: 3-й курс, 6-й семестр
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів ЄКТС – 3,0 Загальна кількість годин 90 год, із яких: Денна форма здобуття освіти: лекцій – 16 год., практичних – 14 год. Заочна форма здобуття освіти: лекцій – 2 год., практичних – 2 год. Форма семестрового контролю – залік.
Мова(и) викладання	Державна
ННІ, кафедра	Навчально-науковий інститут економіки, управління, права та інформаційних технологій Кафедра економіки та міжнародних економічних відносин
Контактні дані розробника	 <p>Викладач: Дивнич Ольга, к.е.н., доцент Контакти: ауд. 476 (навчальний корпус № 4) olga.dyvnych@pdau.edu.ua сторінка викладача: https://www.pdau.edu.ua/people/dyvnych-olga-dmytrivna</p>
МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ	
Статус навчальної дисципліни	Міжфакультетська вибіркова навчальна дисципліна
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Відсутні
Компетентності	<p>Загальні:</p> <p>ЗК 7. Здатність до адаптації, творчості, генерування ідей та дій у новій ситуації, формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички.</p> <p>ЗК 9. Здатність дотримуватися загальноприйнятих норм поведінки та моралі в міжособистісних відносинах.</p> <p>ЗК 20. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).</p>
Результати навчання	<p>РН 1. Розуміти закономірності та особливості розвитку особистості, аналізувати комунікативну діяльність співрозмовника, ефективно використовувати вербальні та невербальні засоби комунікацій у професійній діяльності, модифікувати висловлювання відповідно до культурних особливостей співрозмовника, поважати індивідуальне та культурне різноманіття.</p>

	<p>PH 16. Розуміти загальні та специфічні риси історичного, економічного, політичного та культурного розвитку України, Європи та світу; особливості функціонування, проблемні аспекти та перспективи міжнародних інтеграційних союзів; фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот; характеризувати туристичну галузь різних країн.</p>
<p>РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)</p>	
<p>Сприяє розвитку критичного та креативного мислення, здатності ефективно працювати в міжнародних командах, враховуючи культурні особливості, а також формує толерантність і соціальну відповідальність. Опанування цієї дисципліни допомагає уникати стереотипів, налагоджувати конструктивний діалог і приймати зважені рішення у міжкультурному середовищі, що є ключовим для успішної професійної діяльності у глобалізованому світі.</p>	
<p>МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ</p>	
<p>Отримання здобувачами вищої освіти теоретичних знань, а також опанування необхідних практичних навичок з проблем ефективних міжкультурних комунікацій у сучасному бізнес-середовищі</p>	
<p>ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ</p>	
<p>Тема 1. Комунікативно-культурна різноманітність у бізнесі. Тема 2. Етичні аспекти крос-культурних комунікацій. Тема 3. Психологія крос-культурних комунікацій. Тема 4. Переговори: стратегії, динаміка, ведення, аналіз і виконання результатів. Тема 5. Тактичні прийоми та умови успішного ведення переговорів. Тема 6. Письмові бізнес-комунікації. Тема 7. Публічні виступи у крос-культурних комунікаціях. Тема 8. Особливості розвитку міжнародних комунікаційних систем.</p>	
<p>МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ</p>	
<p>Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: словесні (лекція, розповідь, пояснення, бесіда), наочні (ілюстрування, демонстрування), практичні (практичні роботи, робота з навчально-методичною літературою); Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: методи формування пізнавальних інтересів (метод пізнавальної гри, метод використання життєвого досвіду, навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації, метод відповідей на запитання і опитування думок здобувачів вищої освіти), методи стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності (роз'яснення мети навчальної дисципліни, оперативний контроль, вказування на недоліки, зауваження); Інноваційні та інтерактивні методи навчання: інтерактивні методи (дискусії, диспути, дебати, рольові та ділові (імітаційні) ігри); Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності: методи усного контролю (опитування, бесіда, доповідь), методи письмового контролю (самостійна робота), методи самоконтролю (самооцінювання, самоаналіз).</p>	
<p>ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ</p>	
<p>Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання</p>	<p>Наведені у Додатку до силабусу</p>
<p>ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ</p>	
<p>- щодо термінів виконання та перескладання</p>	<p>здобувач вищої освіти зобов'язаний дотримуватись крайніх термінів (дата для аудиторних видів робіт або час в системі дистанційного навчання LMS Moodle), до яких має бути виконано певне завдання.</p>

	Виконання завдань з порушенням термінів без поважних причин оцінюється на нижчий на 20 % бал. Перескладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин з дозволу директорату.
- щодо академічної доброчесності	Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації. Документи, що стосуються академічної доброчесності, представлені на вкладці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ Полтавського державного аграрного університету: https://www.pdau.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist
- щодо відвідування занять	Відвідування здобувачами вищої освіти всіх видів навчальних занять є обов'язковим
- щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти	На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті перед / під час опанування даної освітньої компоненти. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera, Edera тощо. Особливості неформального/інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproneformalnuosvitu.pdf .
- щодо оскарження результатів оцінювання	Після оголошення результатів поточного або семестрового контролю здобувач освіти має право звернутися до викладача з проханням надати роз'яснення щодо отриманої оцінки.
РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	
Основна:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Адамович А. Є., Максимець О. М. Мистецтво ведення переговорів: навч. посіб. Мелітополь: ТДАТУ, ФОП Одиног Т. В., 2021. 264 с. 2. Бізнес-комунікації: навчально-методичний комплекс: навч. посіб. для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 075 «Маркетинг», освітньо-професійної програми «Промисловий маркетинг» / Укладач: Л.М. Шульгіна Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2023. 151 с. 3. Боковець О. І. Ділове спілкування: навч. посіб. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 162 с. 4. Гриценко Т. Б., Гриценко С.П., Іщенко Т. Д., Мельничук Т. Ф., Чуприк Н. В., Анохіна Л. П. Етика ділового спілкування: навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 344 с. 	

5. Дученко М. М., Шевчук О. А. Бізнес-етика: конспект лекцій: навч. посіб. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2020. 156 с.
6. Квіт С. М. Масові комунікації: підруч. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2018. 352 с.
7. Чернякова О. В., Грицук О. В., Мельник В. В. Крос-культурна психологія: навчально-методичний посібник з навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за спеціальністю 053 Психологія. Слов'янськ: ДДПУ, 2018. 185 с.
8. Шавкун І. Г., Дибчинська Я. С. Крос-культурна комунікація в міжнародному бізнесі: конспект лекцій для здобувачів ступеня вищої освіти магістра спеціальності «Менеджмент» освітньо-професійної програми «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності». Запоріжжя: ЗНУ, 2019. 107 с.
9. Яхно Т. П. Конфліктологія та теорія переговорів: навч. посіб. Київ: Патерик, 2017. 168 с.

Допоміжна:

10. Верховод Л. І. Соціологія культури та міжкультурна комунікація: навч.-метод. посіб. для студ. ден. та заочн. форми навч. спец. «Соціологія»; Держ. закл. «Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка». Старобільськ: Вид-во ДЗ «ЛІНУ імені Тараса Шевченка», 2018. 263 с.
11. Глінковська Б., Чеботарьов Є., Чеботарьов В. Крос-культурні підприємницькі комунікації: навчально-методичний посібник для магістрантів. Держ. закл. «Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка». Старобільськ, 2018. 120 с.
12. Дученко М. М., Шевчук О. А. Конфліктологія: Практикум: навч. посіб. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2020. 88 с.
13. Комунікативні тренди міжнародних відносин. Монографія / Є. А. Макаренко, М. М. Рижков, Н. О. Піпченко, Т. В. Москаленко, І. І. Погорська, Н. Б. Белоусова, О. П. Кучмій, Н. Ф. Сербіна, К. Ю. Сербіна, О. М. Фролова, О. В. Шевченко. Київ: Центр вільної преси, 2016. 614 с.
14. Коч Н. В. Міжкультурна комунікація: навчальний посібник. Миколаїв: Вид-во «ЧП Румянцева А.В.», 2017. 200 с.
15. Осика С. Г., Коновалов В. В., Бакалінська О. О. Вирішення міждержавних спорів у Світовій організації торгівлі: навч. посіб.; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019. 247 с.
16. Чичкало-Кондрацька І. Б., Новицька І. В. Дипломатичний та діловий протокол: конспект лекцій. Полтава: НУПП, 2020. 70 с.
17. Stephen M. Byars, Kurt Stanberry. Business Ethics: Textbook. Rice University. content produced by OpenStax. 2018, 337 p.

Інформаційні ресурси:

1. Міністерство закордонних справ України. Офіційний website. URL : <https://mfa.gov.ua/>
2. Комітет Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва. Офіційний website. URL : <http://komzak.rada.gov.ua/>
3. Інститут світової політики (ІСП). Офіційний website. URL : <http://iwp.org.ua/>
4. Міжнародний центр перспективних досліджень (МЦПД). Офіційний website. URL : <http://icps.com.ua/>
5. Рада зовнішньої політики «Українська призма». Офіційний website. URL : <http://prismua.org/>
6. Foreign Policy Research Institute: Ukraine. Офіційний website. URL : <https://www.fpri.org/country/ukraine/>
7. Royal Institute of International Affairs. Chatham House. Офіційний website. URL : <https://www.chathamhouse.org/regions/europe/central-and-eastern-europe>

**Реквізити
затвердження**

Схвалено на засіданні кафедри економіки та міжнародних економічних відносин,
протокол від 03 вересня 2024 року № 1

Додаток до силабусу
СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ
ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Для денної форми здобуття освіти

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	опитування	дискусії	розв'язування тестів	доповідь/ презентація	
Тема 1. Комунікативно-культурна різноманітність у бізнесі	3	4			9
Тема 2. Етичні аспекти крос-культурних комунікацій	3	4			9
Тема 3. Психологія крос-культурних комунікацій	3	4			9
Тема 4. Переговори: стратегії, динаміка, ведення, аналіз і виконання результатів	3	4	8	14	23
Тема 5. Тактичні прийоми та умови успішного ведення переговорів	3	4			9
Тема 6. Письмові бізнес-комунікації	3	4			9
Тема 7. Публічні виступи у крос-культурних комунікаціях	3	4			9
Тема 8. Особливості розвитку міжнародних комунікаційних систем	3	4	8	14	23
Разом	24	32	16	28	100

Для заочної форми здобуття освіти

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти			Разом
	доповідь/ презентація	виконання завдань самостійної роботи (контрольна робота)	розв'язування тестів	
Тема 1. Комунікативно-культурна різноманітність у бізнесі	-			-
Тема 2. Етичні аспекти крос-культурних комунікацій	-			-
Тема 3. Психологія крос-культурних комунікацій	-			-
Тема 4. Переговори: стратегії, динаміка, ведення, аналіз і виконання результатів	30			30
Тема 5. Тактичні прийоми та умови успішного ведення переговорів	-			-
Тема 6. Письмові бізнес-комунікації	-			-
Тема 7. Публічні виступи у крос-культурних комунікаціях	-			-
Тема 8. Особливості розвитку міжнародних комунікаційних систем	-	50	20	70
Разом	30	50	20	100

Шкала та критерії оцінювання опитування

Для денної форми здобуття освіти

Кількість балів	Критерії оцінювання
3	чітке, повне пояснення теоретичних аспектів, вміння аналізувати комунікативну діяльність співрозмовника, ефективно використовувати вербальні та невербальні засоби комунікації, модифікувати висловлювання відповідно до культурних особливостей, демонстрація поваги до індивідуального та культурного різноманіття в професійному контексті.
2	відповідь містить основні теоретичні знання та часткове розуміння практичного застосування, використовуються окремі вербальні та невербальні засоби комунікації, але без глибокого аналізу комунікативної діяльності співрозмовника та без вираженого врахування культурного різноманіття
1	демонструється лише загальне розуміння міжкультурної комунікації без конкретних прикладів або аналізу, недостатньо враховано вербальні та невербальні засоби комунікації, немає адаптації висловлювань до культурних особливостей співрозмовника
0	відповідь не відповідає темі або відсутня

Шкала та критерії оцінювання участі у дискусії

Для денної форми здобуття освіти

Кількість балів	Критерії оцінювання
4	глибоке усвідомлення впливу історичних, економічних, політичних і культурних чинників на різноманіття культур; впевнене, професійне використання комунікативних засобів з урахуванням контексту та культурної специфіки; логічно структуроване, змістовне обґрунтування з глибоким аналізом культурних особливостей
3	демонстрація розуміння основних факторів культурного різноманіття з незначними помилками; здебільшого ефективне спілкування, є незначні похибки у врахуванні культурних особливостей; добре аргументована позиція з використанням культурних аспектів, є незначні недоліки
2	знання загальних культурних рис, але без глибокого розуміння специфіки; частково ефективне використання вербальних і невербальних засобів, помітні труднощі в адаптації висловлювань; наявність аргументів, але вони поверхневі або недостатньо структуровані
1	поверхневе знання теми, наявність значних неточностей; комунікація є, але із значними помилками або не відповідає контексту; слабе обґрунтування, аргументи не відповідають темі або є непереконливими;
0	повна відсутність знань або неправильне трактування культурних аспектів; відсутність комунікації або повне нерозуміння теми; відсутність аргументів або використання непідтверджених тверджень

Шкала та критерії оцінювання розв'язування тестових завдань

Для денної та заочної форми здобуття освіти

Кількість балів		Критерії оцінювання
денна	заочна	
8,0	20	здобувач вищої освіти продемонстрував високий знання щодо опанування необхідних навичок з проблем ефективних міжкультурних комунікацій у сучасному бізнес-середовищі, не допустив помилок;
7,6	19	здобувач вищої освіти продемонстрував високий знання щодо опанування необхідних навичок з проблем ефективних міжкультурних комунікацій у сучасному бізнес-середовищі, допустив одну помилку;
7,2	18	здобувач вищої освіти продемонстрував високий знання щодо опанування необхідних навичок з проблем ефективних міжкультурних комунікацій у сучасному бізнес-середовищі, допустив дві помилки;

Підготовка доповіді / презентації*
Для денної та заочної форми здобуття освіти

Кількість балів		Критерії оцінювання
денна	заочна	
10-14	21-30	Тема розкрита глибоко з повним розумінням ключових ідей. Матеріал є точним, актуальним і повністю відповідає темі, представлений детальний аналіз та виявлене критичне мислення. Презентація має чітку та логічну структуру з правильно побудованими вступом, основною частиною та висновками. Усі частини узгоджені та логічно пов'язані між собою. Візуальні матеріали підібрані якісно, підсилюють ключові тези. Текст оформлений професійно, без граматичних помилок, з гармонійним використанням візуальних елементів. Матеріал поданий чітко, впевнено та виразно. Доповідач активно взаємодіє з аудиторією, залучає її до обговорення, демонструє високий рівень підготовки та здатність спонтанно відповідати на питання.
6-9	11-20	Основні ідеї розкриті, проте неповно або поверхнево. Матеріал відповідає темі, але містить деякі неточності або недостатньо опрацьовані моменти. Елементи аналізу присутні, проте вони не мають достатньої глибини. Структура в цілому зрозуміла, включає вступ, основну частину та висновки, однак є незначні недоліки. Логічна послідовність викладу порушена в окремих місцях. Використано візуальні матеріали, але не всі повністю відповідають змісту. Текст оформлений на прийнятному рівні, хоча присутні незначні помилки. Подача матеріалу відносно чітка, проте бракує виразності. Взаємодія з аудиторією обмежена, підготовка задовільна, але відчувається нестача впевненості.
0-5	0-10	Основна ідея нечітка або зовсім не розкрита, матеріал не відповідає темі або містить значні неточності. Відсутність аналізу та глибокого розуміння предмету. Структура недоопрацьована, організація матеріалу слабка: вступ, основна частина і висновки не виділені, логіка викладу порушена або хаотична. Використання візуальних матеріалів мінімальне або не відповідає змісту, текст оформлений неякісно, містить численні помилки. Подача матеріалу монотонна або невиразна, відсутність контакту з аудиторією, недостатня підготовка, часті паузи, читання без адаптації до аудиторії.

*Протягом вивчення дисципліни передбачено виконання
2-х доповідей / презентацій для денної форми здобуття освіти
1-ї доповіді/презентації для заочної форми здобуття освіти

Шкала та критерії оцінювання виконання контрольної роботи
Для заочної форми здобуття освіти

Вид завдання	Кількість балів	Критерії оцінювання
Теоретичне*	12-15	повна, логічна та структурована відповідь із глибоким аналізом теоретичних аспектів; правильно використано фахову термінологію; відповідь демонструє розуміння міжкультурних комунікацій у бізнес-середовищі, можливе наведення відповідних прикладів
	6-11	відповідь загалом правильна, але недостатньо глибока; розкрито основні аспекти міжкультурної комунікації, проте відсутній глибокий аналіз або приклади; термінологія використовується, але місцями не зовсім коректно
	4-7	часткова відповідь на питання, але з неповним розкриттям суті; присутні неточності або поверхневий виклад теоретичних положень; використання термінів є мінімальним або неправильним

	0-3	відповідь відсутня або не відповідає поставленому питанню; містить грубі помилки чи демонструє нерозуміння теоретичних основ міжкультурної комунікації; відсутнє використання термінології
Максимальна кількість балів	<i>15 балів</i>	
Творче завдання**	15-20	завдання повністю відповідає темі, продемонстровано високий рівень креативності; глибокий аналіз культурних аспектів із релевантними прикладами; чітка та логічна аргументація з урахуванням культурних особливостей; ефективне використання вербальних і невербальних засобів комунікації; робота добре оформлена, відповідає всім вимогам
	10-14	тема розкрита, але без глибокого аналізу; основні культурні аспекти висвітлені, але без достатньої аргументації; комунікація загалом зрозуміла, проте потребує покращення; є структурованість і логіка викладення, але з певними недоліками; вимоги оформлення виконані, але є дрібні помилки
	5-9	часткова відповідність темі, мінімальний творчий підхід; поверхневий аналіз культурних особливостей, значні неточності; виклад неструктурований, аргументи слабкі; спроби використання вербальних і невербальних засобів, але з помилками; часткове дотримання вимог оформлення, але є суттєві недоліки
	0-4	завдання не відповідає темі, містить суттєві помилки або є плагіатом; відсутній аналіз культурних аспектів; виклад хаотичний, аргументація не логічна; комунікативні засоби не використовуються; оформлення не відповідає вимогам
Максимальна кількість балів	20 балів	
Всього	50 балів	

контрольна робота має

**2 теоретичні питання*

*** 1 творче завдання*